

СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ. СУДОВА ПРАКТИКА.

Лектор
Глібко Сергій Васильович
к.ю.н., доцент

ЖИТЛОВІ ПІЛЬГИ

**Рішення Житомирського окружного адміністративного суду
від 28 лютого 2023 року, Справа № 240/33406/21. URL:
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/109248019>**

Суть позову.

Позивач, учасник бойових дій, звернувся до суду з вимогою визнати протиправною відмову Ружинської селищної ради у наданні дозволу на розробку документації із землеустрою для отримання у власність земельної ділянки (2,0 га) для ведення особистого селянського господарства. Також позивач вимагав зобов'язати раду повторно розглянути його заяву з урахуванням висновків суду.

Заперечення відповідача.

Ружинська селищна рада вказувала, що:

Земельна ділянка вже сформована та зареєстрована в Державному земельному кадастрі, а тому не підлягає розробці нового проєкту землеустрою.

Земельна ділянка включена до резерву для учасників АТО/ООС, мобілізованих з території громади, тому її передача потребує додаткових рішень.

Відмова була ухвалена рішенням постійної комісії ради, що здійснює підготовку земельних питань.

Рішення Житомирського окружного адміністративного суду від 28 лютого 2023 року, Справа № 240/33406/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109248019>

Рішення суду. Суд задовольнив позов повністю, виходячи з наступних аргументів: Відмова селищної ради була ухвалена неуповноваженим органом – постійною комісією, яка має лише дорадчі функції, тоді як рішення про розпорядження земельними ділянками повинні ухвалюватися на пленарному засіданні ради. Відсутність мотивованого обґрунтування у рішенні про відмову є порушенням, оскільки за законом органи місцевого самоврядування можуть відмовити у наданні дозволу лише за чітко визначених підстав, таких як невідповідність містобудівній документації або іншим нормативним актам. Закон «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» передбачає першочергове право учасників бойових дій на отримання земельних ділянок. Позивач довів свій статус ветерана, а відмова без належного обґрунтування порушує його законні права.

Висновок. Суд визнав дії селищної ради протиправними та зобов'язав повторно розглянути заяву позивача, враховуючи висновки суду. Відмова була визнана незаконною через процедурні порушення, відсутність обґрунтування та неврахування першочергового права ветерана на отримання землі.

Рішення Чернігівського окружного адміністративного суду від 22 червня 2023 року, Справа № 750/4314/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/111722404>

Суть позову.

Позивач, ветеран війни та інвалід II групи, оскаржив бездіяльність Виконавчого комітету Чернігівської міської ради щодо ненадання йому разом із сім'єю житлового приміщення відповідно до законодавчих гарантій. Він вимагав зобов'язати відповідача надати житло, посилаючись на пункт 45 Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, що передбачає забезпечення житлом у тримісячний строк.

Заперечення відповідача.

Позивач перебуває у позачерговому списку на отримання житла, але дія пункту 45 Правил на нього не поширюється, оскільки він не проходив службу у Збройних Силах СРСР.

Чернігівська міська рада передала повноваження з квартирної обліку окремому відділу, і житло виділяється лише за чергою.

Ненадання житла не є протиправною бездіяльністю, оскільки виділення житла залежить від його наявності та черговості серед інших осіб у списку.

Рішення суду. Суд відмовив у задоволенні позову, обґрунтовуючи це такими аргументами:

Позивач справді має статус ветерана війни та інваліда, тому був включений до позачергового списку осіб, які потребують поліпшення житлових умов.

Однак черга на житло визначається загальними правилами, і позивач у списку осіб з інвалідністю внаслідок війни перебуває під №119, перед ним є 118 осіб, які також очікують на житло.

Пункт 45 Правил обліку громадян, який встановлює тримісячний строк для надання житла, застосовується лише до осіб, які проходили службу у Збройних Силах СРСР, тому він не може бути підставою для задоволення позову.

Відповідач не відмовляв позивачеві у праві на отримання житла, а лише діє відповідно до порядку розподілу житлового фонду.

Позивач обрав неналежний спосіб захисту прав, оскільки суд не може зобов'язати орган влади негайно надати житло поза встановленою чергою.

Висновок. Суд визнав, що позивач дійсно має право на житло, але відсутність його надання не є протиправною бездіяльністю, оскільки житло розподіляється в порядку черговості. Дія пункту 45 Правил, на який посилався позивач, на нього не поширюється. Позовні вимоги були визнані необґрунтованими та відхилені.

Рішення Чернігівського окружного адміністративного суду від 1 травня 2024 року, Справа № 620/13215/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118764831>

Суть позову. Позивач (ОСОБА_1), звільнений з військової служби підполковник із вислугою понад 27 років, звернувся до суду з вимогами:

Визнати його право на виключення квартири зі списку службового житла.

Зобов'язати Квартирно-експлуатаційний відділ м. Чернігова подати клопотання до Чернігівської міської ради про виключення квартири з числа службових і надання їй статусу житла для постійного проживання.

Позивач аргументував свої вимоги тим, що має право на житло відповідно до законодавства України про соціальний захист військовослужбовців та їхніх сімей.

Заперечення відповідача. Квартирно-експлуатаційний відділ м. Чернігова відмовив у задоволенні вимог, посилаючись на:

Рішення Міністра оборони України від 31.08.2022 №20241/з/2, яке забороняє командирам військових частин подавати пропозиції щодо виключення житла із числа службового до окремого розпорядження.

Відсутність законодавчих підстав для негайного виключення житла позивача зі списку службового.

Рішення Чернігівського окружного адміністративного суду від 1 травня 2024 року, Справа № 620/13215/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118764831>

Висновки суду. Позивач має право на забезпечення житлом, оскільки:

Його вислуга на військовій службі становить понад 20 років.

Він є учасником бойових дій, що надає йому право на першочергове отримання житла.

Закон гарантує йому можливість виключення квартири зі списку службового житла (ст. 12 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»).

Бездіяльність відповідача (відмова в поданні клопотання про виключення житла) є незаконною, оскільки:

Відповідно до Порядку забезпечення військовослужбовців житлом (Постанова КМУ № 1081), виключення квартири з числа службового здійснюється за клопотанням відповідних органів.

Відповідач не довів законність своєї бездіяльності, а рішення Міністра оборони не може скасовувати гарантії, передбачені законом.

Суд частково задовольнив позов, а саме: Zobov'язав Квартирно-експлуатаційний відділ м. Чернігова подати клопотання про виключення житла зі службового фонду.

Відмовив у визнанні за позивачем права на виключення квартири зі службового житла, оскільки це не входить до компетенції адміністративного суду – суд не може самостійно ухвалювати такі рішення, а лише zobov'язує відповідні органи виконати свої обов'язки.

Висновок. Суд визнав неправомірною бездіяльність відповідача, який затримував процес оформлення житла позивача як постійного. Водночас суд не міг самостійно визнати квартиру такою, що вже не є службовою, тому лише zobov'язав компетентні органи провести необхідні дії.

Рішення Закарпатського окружного адміністративного суду від 26 вересня 2024 року, Справа № 260/4753/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121902430>

Суть позову. Позивач, учасник бойових дій та особа з інвалідністю внаслідок війни III групи, звернувся до суду з вимогою визнати протиправною бездіяльність Виконавчого комітету Ужгородської міськради щодо відмови у складанні та затвердженні кошторису на капітальний ремонт його житла.

Аргументи позивача. Позивач має право на безоплатний капітальний ремонт згідно із Законом «Про статус ветеранів війни» (п. 8 ч. 1 ст. 13).

Фінансування таких ремонтів відбувається з місцевих бюджетів (ст. 91 Бюджетного кодексу). Виконавчий комітет неправомірно відмовив у фінансуванні, посилаючись на відсутність коштів з держбюджету, хоча після децентралізації такі витрати покриваються з місцевого бюджету.

Комісія підтвердила незадовільний стан житла, що є підставою для ремонту.

Заперечення відповідача

Виконавчий комітет Ужгородської міської ради заперечував проти позову, вказуючи, що:

Вони звернулися до Міністерства фінансів України та Міністерства соціальної політики України з проханням про виділення коштів, але не отримали фінансування.

Виділення коштів на ремонт житла ветеранів війни є питанням державного бюджету, а не місцевого.

Рішення Закарпатського окружного адміністративного суду від 26 вересня 2024 року, Справа № 260/4753/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121902430>

Висновки суду. Позивач має право на безоплатний капітальний ремонт житла, оскільки: Він є особою з інвалідністю внаслідок війни III групи, що підтверджено відповідними документами. Пункт 8 частини 1 статті 13 Закону України «Про статус ветеранів війни» передбачає пільгу у вигляді безоплатного капітального ремонту житла.

Відповідач зобов'язаний здійснити ремонт за рахунок місцевого бюджету, оскільки: Фінансування пільг ветеранам може здійснюватися як з державного, так і з місцевого бюджету (ч. 1 ст. 17 Закону № 3551).

Після реформи децентралізації (2017 рік) видатки на капітальний ремонт житла ветеранів війни перенесені на місцеві бюджети (ст. 91 Бюджетного кодексу України).

Виконавчий комітет неправомірно відмовив у фінансуванні ремонту, оскільки: Бюджетне законодавство не містить вимоги про обов'язкове фінансування цих пільг виключно з державного бюджету.

Органи місцевого самоврядування мають право самостійно визначати напрями використання бюджетних коштів, і вони повинні були врахувати вимоги Закону № 3551.

Суд зобов'язав Виконавчий комітет скласти та затвердити кошторис на ремонт, оскільки: Відповідно до Порядку № 565, органи місцевого самоврядування зобов'язані приймати рішення про проведення капітального ремонту, якщо житло ветерана перебуває у незадовільному стані.

Відповідно до висновку комісії від 03.11.2023, стан житла позивача визнаний незадовільним.

Рішення Рівненського окружного адміністративного суду від 02 липня 2024 року, Справа № 460/5284/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120154190>

Суть позову. Позивач (ОСОБА_1), учасник бойових дій, ветеран війни та внутрішньо переміщена особа, вимагає:

Визнати протиправною та скасувати рішення Департаменту соціальної політики Рівненської міської ради (протокол №91 від 22.03.2024) про перегляд і скасування рішення Комісії Сєвєродонецької міської військово-цивільної адміністрації (протокол №68 від 14.01.2022), яким йому призначено грошову компенсацію за належне для отримання житла.

Зобов'язати Департамент розглянути питання щодо виплати цієї компенсації.

Аргументи позивача: Має статус учасника бойових дій, ветерана війни та інваліда III групи, що дає право на пільги за Законом №3551-XII.

Перебуває у першочерговій черзі на отримання державного житла.

Рішення про перегляд компенсації, скасоване на підставі нововиявлених обставин, суперечить принципу неповоротності законодавства (ст.58 Конституції).

Аргументи відповідача: Вказують, що одночасне отримання двох пільг суперечить суті соціального захисту ветеранів.

Позивач уже користується пільгами щодо оплати житлово-комунальних послуг.

Рішення Рівненського окружного адміністративного суду від 02 липня 2024 року, Справа № 460/5284/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/120154190>

Рішення суду:

Відповідач стверджував, що позивач не може отримувати дві пільги одночасно та вже користується пільгами з інших питань.

Суд відповів, що статус позивача як учасника бойових дій не скасовано, його право на компенсацію підтверджується документально, а закон гарантує безоплатний капітальний ремонт і компенсацію навіть при наявності інших пільг.

Таким чином, суд визнало скасування рішення про компенсацію безпідставним і зобов'язало повторно розглянути питання виплати компенсації.

Рішення Рівненського окружного адміністративного суду від 14 жовтня 2024 року, Справа № 460/8533/24. URL:
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/122551134>

Суть позову. Позивач вимагає скасувати підпункт 2 пункту 4 рішення Рівненської міської ради від 15.12.2017 №3792 і включити його до Єдиного реєстру учасників антитерористичної операції з 18.07.2017.

Аргументи позивача:

Позивач має статус учасника бойових дій та ветерана війни, що гарантує йому пільги на отримання земельних ділянок для житлового будівництва.

Він неодноразово звертався за включенням до реєстру, але отримував відмови, обґрунтовані посиланням на рішення Рівненської міської ради №5401, яке було скасоване як дискримінаційне.

Обмеження через відсутність зареєстрованого місця проживання в м. Рівному вважається незаконним і дискримінаційним.

Заперечення відповідача:

Відповідач стверджував, що включення до Єдиного реєстру здійснюється лише для осіб, зареєстрованих у м. Рівному, відповідно до встановленого порядку.

Також зазначалося, що позивач не відповідає критеріям, які передбачені рішенням ради, тому його включення не може бути здійснено.

Рішення Рівненського окружного адміністративного суду від 14 жовтня 2024 року, Справа № 460/8533/24. URL:
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/122551134>

Рішення суду

Суд встановив, що вимога обмежувати право на включення до реєстру датою реєстрації місця проживання суперечить законодавчим гарантіям недискримінації, а скасування рішення Рівненської міської ради №5401 підтверджує незаконність таких обмежень; тому суд задовольнив позов повністю, зобов'язавши відповідача включити позивача до Єдиного реєстру учасників антитерористичної операції з 18.07.2017.

Рішення Черкаського окружного адміністративного суду від 01 червня 2023 року, Справа № 580/6084/22. URL:
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/115515815>

Суть позову: Позивач вимагає скасувати підпункт 2 пункту 4 рішення Рівненської міської ради від 15.12.2017 №3792 і включити його до Єдиного реєстру учасників антитерористичної операції з 18.07.2017.

Аргументи позивача: Позивач має статус учасника бойових дій та ветерана війни, що гарантує йому пільги на отримання земельних ділянок для житлового будівництва.

Він неодноразово звертався за включенням до реєстру, але отримував відмови, обґрунтовані посиланням на рішення Рівненської міської ради №5401, яке було скасоване як дискримінаційне.

Обмеження через відсутність зареєстрованого місця проживання в м. Рівному вважається незаконним і дискримінаційним.

Заперечення відповідача: Відповідач стверджував, що включення до Єдиного реєстру здійснюється лише для осіб, зареєстрованих у м. Рівному, відповідно до встановленого порядку.

Також зазначалося, що позивач не відповідає критеріям, які передбачені рішенням ради, тому його включення не може бути здійснено.

Рішення Черкаського окружного адміністративного суду від 01 червня 2023 року, Справа № 580/6084/22. URL:
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/115515815>

Рішення суду

Суд встановив, що вимога обмежувати право на включення до реєстру датою реєстрації місця проживання суперечить законодавчим гарантіям недискримінації, а скасування рішення Рівненської міської ради №5401 підтверджує незаконність таких обмежень; тому суд задовольнив позов повністю, зобов'язавши відповідача включити позивача до Єдиного реєстру учасників антитерористичної операції з 18.07.2017.

ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ЗЕМЕЛЬНОГО ПОДАТКУ

**Рішення Львівського окружного адміністративного суду від 16 травня
2024 року, Справа № 380/27563/23.**

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/119094219>

Суть позову: Позивач, учасник бойових дій та особа з інвалідністю внаслідок війни, звернувся до суду з вимогою: визнати протиправним та скасувати податкове повідомлення-рішення ГУ ДПС у Львівській області, яким йому було нараховано податкове зобов'язання у розмірі 647,25 грн за 2022 рік (мінімальне податкове зобов'язання, далі – МПЗ). Позивач вважає, що як учасник бойових дій, відповідно до ст. 281 Податкового кодексу України (ПКУ), він звільнений від сплати земельного податку, а тому не повинен платити і МПЗ.

Заперечення відповідача (ГУ ДПС у Львівській області): Мінімальне податкове зобов'язання (МПЗ) не є земельним податком і має іншу правову природу. ПКУ містить чіткий перелік земельних ділянок, які не підлягають МПЗ, але пільги для учасників бойових дій там не передбачені. Позивач є власником земельної ділянки 0,7529 га (сільськогосподарське призначення), що підпадає під оподаткування МПЗ.

Рішення Львівського окружного адміністративного суду від 16 травня
2024 року, Справа № 380/27563/23.

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/119094219>

Рішення суду:

Мінімальне податкове зобов'язання це не земельний податок, а мінімальна сума податків, яку має сплатити власник/користувач сільськогосподарської землі (пп. 14.1.114² ст. 14 ПКУ). Вперше введене Законом України № 1914-IX від 30.11.2021. Для фізичних осіб розраховується податковими органами автоматично, без декларацій.

Чи звільняються учасники бойових дій від МПЗ? Відповідно до ст. 281 ПКУ, учасники бойових дій звільняються від земельного податку, але не від МПЗ. Законодавство не містить норм, які дозволяють поширювати пільги по земельному податку на МПЗ. Суд підкреслює, що МПЗ – це різне зобов'язання, а тому пільга за ст. 281 ПКУ не застосовується.

Податковий орган правомірно нарахував МПЗ, оскільки земельна ділянка позивача не підпадає під виключення, визначені п. 38.1.2 ст. 38 ПКУ. Позивач не має права на звільнення від сплати МПЗ (ст. 281 ПКУ тут не діє). Податкове повідомлення-рішення залишене в силі, а позовні вимоги відхилені. **Пільги для ветеранів війни (ст. 281 ПКУ) не поширюються на МПЗ.**

Апеляційний суд залишив рішення першої інстанції без змін.

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/120899348>

ВИПЛАТИ

Рішення Житомирського окружного адміністративного суду від 29 березня 2024 року, Справа № 240/26727/23. URL:
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/118007194>

Суть позову. Позивач (ОСОБА_1), полковник юстиції запасу, учасник бойових дій та ветеран військової служби, звернувся до суду з вимогами:

Визнати протиправною бездіяльність Міністерства оборони України (МОУ) щодо невиконання норм законодавства про виплату військовослужбовцям компенсації за належне їм житло.

Зобов'язати МОУ подати на затвердження Міністру оборони України список осіб на виплату компенсації, включаючи позивача, у сумі 1 273 654,80 грн.

Зобов'язати МОУ подати до суду звіт про виконання рішення у місячний термін.

Позивач обґрунтовував свої вимоги тим, що він тривалий час перебуває на обліку осіб, які потребують поліпшення житлових умов, та має право на грошову компенсацію. Проте МОУ затягує її виплату, навіть попри наявність позитивних судових рішень у його користь.

Заперечення відповідача. МОУ аргументувало свою позицію тим, що:

Позивачу було погоджено виплату компенсації за умови фактичної здачі службового житла в м. Житомирі.

Оскільки позивач не вжив дій для звільнення житла, виплата компенсації була затримана.

Рішення Житомирського окружного адміністративного суду від 29 березня 2024 року, Справа № 240/26727/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118007194>

Рішення суду. Позивач має законне право на отримання грошової компенсації, оскільки: Він перебуває на квартирному обліку з 2004 року.

Відповідні житлові комісії неодноразово ухвалювали рішення про надання йому компенсації. Ухвалені судові рішення вже підтвердили його право на компенсацію.

МОУ протиправно затримувало виплату компенсації, адже: 1) МОУ двічі приймало незаконні рішення про відмову у виплаті компенсації (протоколи №86 від 27.10.2020 і №40 від 10.06.2022), які були скасовані судами. 2) МОУ вже погодило виплату, але включило умову "здачі службового житла", яка була визнана незаконною та скасована судом (рішення від 08.12.2023 у справі №240/17376/23). 3) МОУ, всупереч законодавству, не подало на затвердження Міністру оборони України список осіб на виплату компенсації, чим порушило права позивача.

Суд задовольнив позов частково: Визнав протиправною бездіяльність МОУ щодо неподання списку осіб на виплату компенсації. Zobov'язav MOY podati spysok vyplaty groshovoi kompensacii v sumi 1 273 654,80 грн. Відмовив у вимозі подати звіт про виконання рішення, вказавши, що наразі немає підстав вважати, що МОУ умисно ухилятиметься від виконання судового рішення.

Висновок. Суд підтвердив незаконність дій МОУ та zobov'язav його podati spysok na vyplatu kompensacii, sho vidkryvas shlyakh do otrymannya koshtiv pozyvachem. Vodnochas sud ne vbachav pidstav dlya dodatkovogo kontrolyu za vykonanniam rishehnia, oskilkyy MOY she ne vstyglo yoho porushyty pislya nabrannya nim zakonnoi sily.

Рішення Київського окружного адміністративного суду від 26 червня 2023 року, Справа № 320/3554/22. URL:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/111780776>

Суть позову. Позивач звернувся до суду з позовом до Управління соціального захисту населення Бучанської районної державної адміністрації Київської області про:

визнання протиправними дій відповідача щодо нарахування та виплати не в повному розмірі щорічної грошової допомоги до 5 травня, передбаченої ст. 13 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"; зобов'язання відповідача здійснити перерахунок і виплатити позивачу повний розмір щорічної грошової допомоги з урахуванням уже виплачених сум.

Аргументи позивача: Позивач має статус особи з інвалідністю внаслідок війни III групи, що підтверджується посвідченням.

Законодавство України (ст. 13 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" у редакції від 25 грудня 1998 р.) передбачає, що особи з інвалідністю III групи внаслідок війни мають право на щорічну грошову допомогу у розмірі семи мінімальних пенсій за віком.

Виплачена сума допомоги (3391 грн у 2021 році) є значно меншою за передбачений законом розмір.

Конституційний Суд України своїм рішенням від 27 лютого 2020 р. № 3-р/2020 визнав неконституційним обмеження виплат, встановлене Бюджетним кодексом, а отже, Кабінет Міністрів України не мав права встановлювати менші розміри допомоги.

Дії відповідача суперечать Конституції України та рішенням Верховного Суду.

Заперечення відповідача: Відповідач не подав відзиву на позов, не надав жодних доказів чи заперечень, хоча був належним чином повідомлений про розгляд справи.

Рішення Київського окружного адміністративного суду від 26 червня 2023 року, Справа № 320/3554/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/111780776>

Рішення суду:

Факт інвалідності позивача та його право на допомогу підтверджено. Суд встановив, що відповідач виплатив позивачу грошову допомогу в розмірі 3391 грн, що є значно нижчим за сім мінімальних пенсій за віком, передбачених ст. 13 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту".

Конституційний Суд України визнав неконституційним положення, що дозволяло Кабінету Міністрів України визначати розмір допомоги "в межах бюджетних призначень".

З моменту рішення Конституційного Суду (27.02.2020), розміри допомоги мають визначатися без обмежень, встановлених Кабміном.

Суд послався на рішення Верховного Суду від 29.09.2020 р., залишене в силі Великою Палатою Верховного Суду 13.01.2021 р., у якому аналогічні позови були задоволені.

Позивач мав право на виплату в розмірі семи мінімальних пенсій за віком, і відповідач протиправно зменшив цю суму. Суд задовольнив позов у повному обсязі та зобов'язав відповідача здійснити перерахунок і виплатити недоотриману суму допомоги за 2021 рік.

Рішення Сумського окружного адміністративного суду від 12 лютого 2024 року, Справа № 480/11143/23. URL:
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/116926474>

Суть позову. Позивач (учасник бойових дій) оскаржив бездіяльність Головного управління Пенсійного фонду України в Сумській області щодо невиплати щорічної разової грошової допомоги до 5 травня 2023 року у розмірі 5 мінімальних пенсій за віком, як передбачено ст. 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Позивач вимагав нарахувати та виплатити недоотриману суму.

Аргументи позивача: Відповідно до ч. 5 ст. 12 Закону, позивач має право на отримання щорічної разової допомоги у розмірі 5 мінімальних пенсій за віком.

Виплата у меншому розмірі суперечить нормам закону та рішенням Конституційного Суду України.

Заперечення відповідача: Виплата грошової допомоги у 2023 році регулюється не статтею 12 Закону, а постановою Кабінету Міністрів України № 754 від 21.07.2023 року, яка встановлює новий механізм разової виплати до Дня Незалежності України.

Позивач отримав разову допомогу у розмірі 1000 грн відповідно до встановленого порядку.

Ст. 12 Закону була змінена у 2023 році, і тепер виплата здійснюється на основі рішень Кабінету Міністрів у межах бюджетних призначень.

Рішення Сумського окружного адміністративного суду від 12 лютого 2024 року, Справа № 480/11143/23. URL:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/116926474>

Рішення суду.

Суд відмовив у задоволенні позову, визнавши, що позивач отримав одноразову допомогу до Дня Незалежності у встановленому розмірі.

Суд визнав, що після змін до ст. 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» у 2023 році, розмір та порядок виплати визначається Кабінетом Міністрів, а не безпосередньо законом.

Конституційне рішення від 27.02.2020 № 3-р/2020 не застосовується до даної ситуації, оскільки стосується виплат до 5 травня, які у 2023 році взагалі не передбачені законом.

Суд дійшов висновку, що дії Пенсійного фонду були правомірними, оскільки виплата здійснена у розмірі, визначеному Кабінетом Міністрів.

Висновок.

Суд став на бік Пенсійного фонду, визнавши, що після змін у законодавстві виплата до 5 травня скасована, а замість неї введена інша виплата – до Дня Незалежності України.

ВИЗНАННЯ СТАТУСУ

Рішення Чернігівського окружного адміністративного суду від 5 листопада 2024 року, Справа № 620/2234/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122810672>

Суть позову. Позивач звернувся до суду з вимогою визнати протиправними дії Управління соціального захисту населення Чернігівської районної державної адміністрації щодо відмови у наданні статусу особи з інвалідністю внаслідок війни. Він також вимагав повторного розгляду своєї заяви та видачі відповідного посвідчення.

Аргументи позивача: Позивач отримав травму під час виконання військових обов'язків у 2023 році.

Відповідно до акту про нещасний випадок, травма була пов'язана з виконанням обов'язків військової служби.

Медико-соціальна експертна комісія встановила III групу інвалідності та визнала її пов'язаною з військовою службою.

Відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», позивач вважає, що має право на відповідний статус.

Заперечення відповідача: Травма, хоча і отримана під час служби, не була спричинена безпосередньою участю у бойових діях або захисті Батьківщини.

Встановлення факту отримання інвалідності під час служби не є автоматичною підставою для надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни.

Закон передбачає, що цей статус можуть отримати лише особи, які отримали інвалідність безпосередньо внаслідок виконання бойових завдань або участі у воєнних діях.

Рішення Чернігівського окружного адміністративного суду від 5 листопада 2024 року, Справа № 620/2234/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122810672>

Рішення суду.

Суд підтвердив, що позивач дійсно отримав травму під час військової служби.

Водночас, інвалідність була спричинена не участю у бойових діях, а випадком під час розвантаження деревини, що не є виконанням бойового завдання.

Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» встановлює, що особами з інвалідністю внаслідок війни визнаються лише ті, хто отримав поранення або захворювання під час бойових дій або безпосереднього захисту Батьківщини.

Суд наголосив, що факт проходження військової служби та отримання травми під час неї не є достатнім для надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни.

У зв'язку з цим суд відмовив у задоволенні позову.

Рішення Хмельницького окружного адміністративного суду від 10 вересня 2024 р. справа № 560/7201/24. URL:
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/121512371>

Суть позову.

Позивач (дружина померлого ветерана війни) просила:

Визнати протиправними дії Управління праці та соціального захисту населення Хмельницької міської ради щодо відмови у встановленні їй статусу члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни.

Зобов'язати відповідача встановити їй цей статус та видати відповідне посвідчення.

Аргументи позивача.

Позивач стверджувала, що її чоловік був визнаний інвалідом війни (III група) та мав відповідні пільги, тому вона має право на статус члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни.

Заперечення відповідача.

Відповідач відмовив у задоволенні заяви, посилаючись на відсутність висновку ВЛК щодо причинного зв'язку смерті чоловіка з виконанням військових обов'язків.

Рішення Хмельницького окружного адміністративного суду від 10 вересня 2024 р. справа № 560/7201/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121512371>

Рішення суду.

Позов задоволено: суд визнав, що статус інваліда війни (III група) вже був встановлений відповідним органом і відповідач не мав права вимагати додатковий висновок ВЛК про причинно-наслідковий зв'язок смерті.

Зобов'язано Управління праці та соцзахисту населення Хмельницької міськради встановити позивачу статус члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни та видати відповідне посвідчення.

Таким чином, суд підтвердив право позивача на статус члена сім'ї померлого ветерана війни, визнав дії відповідача незаконними та зобов'язав видати посвідчення без додаткових вимог.

Рішення Чернігівського окружного адміністративного суду від 25 жовтня 2023 року, Справа № 620/12258/23. URL:
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/114462967>

Суть позову.

Позивач (дружина померлого ветерана війни) просила:

Визнати протиправною відмову Управління соціального захисту населення Корюківської РДА у наданні їй статусу члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни.

Зобов'язати відповідача надати їй цей статус та видати відповідне посвідчення.

Аргументи позивача.

Позивач доводила, що її чоловік за життя був учасником бойових дій, мав статус інваліда війни І групи та користувався відповідними пільгами.

Заперечення відповідача.

Відповідач відмовив у наданні статусу, мотивуючи це тим, що захворювання, яке спричинило смерть чоловіка, пов'язане з ліквідацією наслідків аварії на ЧАЕС, а не з бойовими діями.

Рішення Чернігівського окружного адміністративного суду від 25 жовтня 2023 року, Справа № 620/12258/23. URL:
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/114462967>

Рішення суду.

Позов задоволено: суд визнав, що померлий мав статус інваліда війни та відповідні пільги, тому його дружина має право на встановлення статусу члена сім'ї загиблого ветерана війни.

Зобов'язано Управління соціального захисту населення Корюківської РДА надати позивачу відповідний статус та видати посвідчення.

Таким чином, суд підтвердив право позивача на статус члена сім'ї загиблого ветерана війни, визнав дії відповідача незаконними та зобов'язав видати відповідне посвідчення.

Рішення Житомирського окружного адміністративного суду від 18 червня 2024 року, Справа № 240/32028/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119843945>

Суть позову. Позивач (дружина померлого ветерана війни) просила: Визнати бездіяльність Управління сім'ї та соціального захисту населення Бердичівської міської ради щодо відмови у встановленні статусу особи, на яку поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», протиправною. Зобов'язати відповідача надати їй відповідний статус та видати посвідчення.

Аргументи позивача. Позивач була дружиною ОСОБА_2, який мав статус особи з інвалідністю внаслідок війни II групи через поранення, отримане під час військової служби в Афганістані. Позивач подала заяву на отримання посвідчення члена сім'ї загиблого ветерана війни, однак отримала відмову, яку вважала незаконною.

Заперечення відповідача: Відповідач вважав, що п. 2 ст. 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» не поширюється на дружину померлого, якщо ветеран не мав певного статусу за життя.

ОСОБА_2 не мав статусу учасника бойових дій – він був особою з інвалідністю внаслідок війни II групи через поранення, отримане під час проходження військової служби у Республіці Афганістан.

Рішення Житомирського окружного адміністративного суду від 18 червня 2024 року, Справа № 240/32028/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/119843945>

Рішення суду: Позов задоволено частково.

Визнано протиправною бездіяльність відповідача щодо відмови позивачу у встановленні статусу.

Статус інваліда війни прирівнюється до ветерана війни, що підтверджено рішеннями Верховного Суду та правовим аналізом норм Закону.

Зобов'язано відповідача встановити позивачу статус особи, на яку поширюється чинність Закону № 3551-ХІІ, та видати посвідчення.

В іншій частині позовні вимоги відхилені.

Висновок:

Суд визнав, що дружина померлого ветерана війни має право на отримання статусу члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни та відповідного посвідчення, а бездіяльність Управління соціального захисту була незаконною.